

‘BELEGGEN IS HIER ZOALS MET DE DUIVEN SPELEN’

Tegen 2015 zouden buitenlandse bedrijven toegang krijgen tot de beurs van Shanghai. China is voor hen een potentiële goudmijn. Maar wat met de Chinese beleggers, die de beurs als een lollig partijtje gokken beschouwen? **DOOR EEFJE RAMMELOO IN CHINA**

Onder hard tl-licht staan zo'n 100 apparaten die veel weg hebben van geldautomaten. Een man tuurt naar de cijfers op het scherm. De hand waarmee hij zijn theebeker vasthoudt ligt naast een toetsenbordje met cijfers. Hij heeft zijn bankpas erdoorheen gehaald en zijn code ingetikt. Nu ziet hij de koers van zijn aandelenpakket. Als hij wil, kan hij met één druk op de knop aandelen kopen en verkopen. Handel drijven op de Shanghai Stock Exchange (SSE), het is kinderlijk eenvoudig.

In ongeveer dertig zogenaamde *trading halls* kan gehandeld worden. Het kan al vanaf 1 of 2 yuan (10 of 20 eurocent), vertelt manager Chen die in deze hall buiten het zicht van de handelaars kantoor houdt. Maar dat zijn dan wel de meest instabiele aandelen. 'Ik raad mensen aan om ten minste 50.000 yuan (5000 euro) te investeren.'

In 2000 konden Chinezen voor het eerst aandelen kopen. Tegenwoordig beleggen miljoenen hun spaargeld in de aandelenmarkt. Dat kan op de SSE en op de aandelenbeurs van Shenzhen. Het kost ze amper 150 yuan (15 euro) om een beleggingsrekening te openen. In de *trading hall* krijgen aspirant-beleggers advies. 'Als een nieuwe handelaar zich inschrijft, bekijken

we eerst de risico's: hoe hoog is zijn inkomen, hoe snel wil hij winst uit zijn aandeel halen?' Chen raadt bijna al zijn klanten aan hun geld voor langere tijd te investeren. 'Volg niet de trend, koop geen troep zoals aandelen van instabiele bedrijfjes. Daar moet je heel snel in handelen wil je er winst uit halen. Weinig mensen hebben de tijd om de koersen zo nauwkeurig in de gaten te houden.'

Alleen: een studie maken van hun beleggingen, de risico's zorgvuldig tegen elkaar afwegen, dat is niet waar het de Chinezen om gaat bij het beleggen. Ze doen het vaak voor de lol. Net zoals ze graag gokken op postduivenraces of paardenrennen. Officieel is er alleen de staatsloterij, maar achter gesloten deuren gokken de Chinezen op alles wat los of vast zit. Voetbalwedstrijden, fruitautomaten, kaartspellen, maar het meest populair is misschien nog wel *mahong*, een ingewikkelde vorm van domino waarin draken, bamboe en windrichtingen verwerkt zijn.

Volatiele beurs

Voor de doorgewinterde Chinese gokker is het maar een kleine stap naar de aandelenbeurs. Maar dat beleggen in China betrekkelijk eenvoudig is, betekent niet dat je

EN STRAKS NAAR DE RENBAAN

'De beste belegger laat zich niet remmen door economische kennis.'

er net zo licht aan moet tillen als aan een spelletje mahong. De voorbereidingen worden vaak niet serieus genomen, maar de gevolgen kunnen dat wél zijn. In de korte voorbereidende fase vertrouwen Chinezen vooral op hun vrienden en familie. Hun advies is vaak belangrijker dan dat van professionele adviseurs. Studente Mengshi Fu volgde het advies van haar vriend. Ze belegde 4000 yuan en raakte al 1500 yuan kwijt. Met een glimlach vertelt ze: 'Hij werkt bij een bank. Zelf is hij ook veel kwijtgeraakt. Nu weet ik dat je de markt moet bestuderen voordat je aan beleggen begint.'

Wie volgens de principes van tradinghallmanager Chen goed geïnformeerd de markt wil betreden heeft er bijna een dagtaak aan om de koersen in de gaten te houden. De SSE is een heel beweeglijke beurs. De website *usmarkets.be* schreef in 2009 dat ieder

REUTERS/STRINGER CHINA

Chinees aandeel gemiddeld drie keer per jaar van eigenaar wisselt. Niet alleen omdat het zo gemakkelijk handelen is, ook omdat de Chinezen snel reageren op geruchten en financiële ontwikkelingen. Tegelijkertijd is het voor beleggers lastig om zich goed te informeren. Bedrijfsinformatie is niet altijd beschikbaar.

Multinationals op komst

De Chinese regering probeert de touwtjes van de financiële markt in handen te houden, maar realiseert zich dat verandering nodig is. Het land wordt rijker en rijker en het wordt tijd dat de bevolking daar ook van profiteert, vindt de partijtop. Hoe dat gaat gebeuren, is uiteengezet in het laatste vijfjarenplan, dat in maart 2011 werd aangenomen door het Volkscongres. In de uitwerking van het vijfjarenplan is opgenomen dat buitenlandse bedrijven in 2015

Chinezen gokken op alles wat los of vast zit.

toegang krijgen tot de Shanghai Stock Exchange.

Grote bedrijven staan te trappelen om hun aandelen in China aan te bieden. Naar verluidt azen bedrijven als Coca-Cola, Unilever, Philips, HSBC en General Electric op een notering op de Shanghai Stock Exchange. Piter de Jong, Shanghai branch manager van ING Bank in Azië, is niet verbaasd over het grote enthousiasme: 'Er zijn hier meer dan 80 miljoen particuliere beleggers. Over het algemeen zijn dat mensen die iets meer dan gemiddeld te besteden hebben. Een listing op de SSE heeft bovendien een grote promotionele waarde.'

Een bedrijf wint het vertrouwen van de consument door de beursnotering, maar ook van de overheid. 'Als je Chinese aandeelhouders hebt, biedt dat enige bescherming tegen potentiële discriminatie', zegt De Jong. China heeft een gigantisch pakket aan overheidsopdrachten te begeven. Over het algemeen gaan die naar binnenlandse bedrijven, maar De Jong denkt dat een buitenlands bedrijf lastiger te negeren is als het Chinese aandeelhouders heeft.

De afgelopen jaren heeft de overheid al vaker kleine stappen in de richting van een meer open markt gezet. Zo is het al langer mogelijk om op buitenlandse beurzen in aandelen te handelen. Met het Qualified Domestic Institutional Investor of kortweg QDII-fonds opende de Chinese regering zes jaar geleden voorzichtig de deuren. Banken en fondsen mochten in beperkte mate investeren in buitenlandse financiële producten. In totaal werd 14,2 miljard dollar geïnvesteerd buiten de Chinese grenzen. En er kan steeds meer: in 2007 verruimde de regering de mogelijkheden voor QDII-investeringen, sinds 2008 mogen Chinese particulieren beleggen op de Amerikaanse aandelenmarkt, en premier Wen Jiabao onderzoekt de mogelijkheden om te beleggen op de Hong Kong Stock Exchange.

Dat buitenlandse bedrijven hun aandelen mogen verkopen op de Chinese markt is een nieuwe stap in de hervorming van de finan-

ciële markt. Een broodnodige stap, denkt Piter de Jong van ING Bank: 'Er wordt veel op basis van geruchten gehandeld. Chinezen kopen aandelen om ze soms de dag erna al te verkopen. Er zit maar weinig geld voor de lange termijn in de aandelenmarkt, en dat is een doorn in het oog van de toezichhouders.' Een van de redenen om de markt open te gooien voor buitenlandse bedrijven is om meer stabiele bedrijven aan te trekken. Dan kan er ook écht geïnvesteerd worden.'

Als het zover is, krijgen doorgewinterde multinationals die de markt als hun broekzak kennen te maken met kleine, humeurige particuliere beleggers. Maar onderschat de Chinezen niet. Ook zij hebben gehoord over de financiële problemen van Europa. 'Al snappen ze de finesses niet, het heeft wel degelijk gevolgen voor het investergedrag', zegt Chen. 'Sinds 2007 is er minder vraag naar fondsen die investeren in het buitenland. De Chinezen zijn bang geworden door de financiële crisis. Ze vinden het moeilijk om alle informatie daarover goed te begrijpen. En als ze eenmaal doorhebben wat er gebeurt, is de kans vaak al verlopen.'

Volgens Chen zijn de financiële producten hier sowieso niet zo ingewikkeld als in Europa. 'Je kunt niet meer investeren dan je hebt. In het ergste geval beleg je 5000 yuan en raak je 5000 yuan kwijt. Je blijft nooit met schulden zitten.' Chen ziet de crisis op de lange termijn als een positieve ontwikkeling. 'Natuurlijk heeft het een psychologisch effect op mensen. Maar wij Chinezen zien dat iedere negatieve gebeurtenis ook een positieve kant heeft: de ongezonde bedrijven verdwijnen en de economie komt na de crisis in een stabielere fase.'

Bai Hong Zhi bekijkt de situatie al even optimistisch. 'Chinezen worden niet door hebzucht gedreven. De beste belegger laat zich niet remmen door economische kennis. Die is creatief en maakt het spel niet te gecompliceerd. Het belangrijkste advies dat ik mensen geef is: wees dapper genoeg om toe te geven dat je verloren hebt.'